

NIEUWE KUNST

Haarlem en de regiogemeenten kennen een levendig kunstklimaat, mede dankzij de tallose galleries en kleine kunstinstellingen. In Nieuwe Kunst passeren kunstenaars, exposities, galleries, kunstuitleen, kunsthandel en kunstminnaars de revue.

Zijn onvermoeide zoektocht naar kunstenaars van ver heeft Raymond Hensgens, galeriehouder van Nieuw Schoten, op het spoor gebracht van de Braziliaan Péricles Rocha. Het doet wat ongemakkelijk aan, de warmbloedige schilderijen van Rocha aan de statige Frans Halsstraat. Maar de indruk die ze achterlaten is die van een prettige kennismaking.

Rocha (1946) is in eigen land een eerbiedwaardige kunstenaar. Hij genoot zijn opleiding aan de kunstacademie in Rio de Janeiro (de 'Escola Nacional de Belas Artes') en heeft intussen ook buiten Brazilië een reeks tentoonstellingen op zijn naam staan. Vaardig verbindt hij westerse kunststromingen als het abstracte en figuratieve expressionisme met de religieus geïnspireerde volkskunst van zijn geboortestreek in het noordoosten van het land.

Voor ons, die niets van deze Indiaanse folklore afweten, is moeilijk te bevatten wat er allemaal in zijn werk verstopst zit en wat hij er mee wil uitdrukken. We zien druk en kleurrijk beschilderde doeken, opgezet

in opvallende aardetinten waarin rood overheerst. Soms werkt Rocha geheel abstract. Maar dikwijls duiken er mensfiguren, vogels, planten of architectonische fragmenten op, die verhalende of ceremoniële associaties opwekken.

De composities zijn 'plat', wat wil zeggen dat er geen diepte in zit, de figuren zijn onder en boven en naast elkaar gerangschikt. De verdeling in vlakken, hier en daar aangegeven met dunne lijnen, suggereert dat Rocha op basis van een soort onderliggend raster werkt. Dit geeft zijn composities iets stevigs, iets aards, en het maakt ze verwant aan toegepaste kunst. Je kunt je ze ook voorstellen uitgevoerd als glas-in-loodramen of tapijten (t/m 12 oktober).

Op de groepstentoonstelling Oktoberfest in Nieuwe Vide is onder andere een video van Inger Alfnes te bekijken: een 39 minuten durende opname van een wazig, wit landschap waarin een figuur in een dik wit pak met capuchon eindeloos hetzelfde rondje loopt. Natuurlijk denken we dan aan

Warmbloedige folklore uit Brazilië

Guará de Alcântara van de Braziliaan Péricles Rocha.

PUBLICITEITSFOTO

winter, sneeuw, ijs. De gekte die toeslaat nadat het lid van een expeditie als enige op een poolkap is achtergebleven. De doelloosheid van het bestaan verbeeld in een manische exercitie.

Oktoberfest luidt het nieuwe seizoen voor Nieuwe Vide in, en de contrasten zijn groot binnen deze presentatie. Er is een prachtige installatie van Monica Tormel, die beeld en werkelijkheid geraffineerd in elkaar laat overlopen: op een scherm stroomt in een sprookjesachtig landschap water in een kanaaltje naar ons toe. Klaterend uitmondend in een grote bak aan onze voeten. Nog meer videokunst: een installatie van Arno Coenen waarin een platvloerse clip de boven-

toon voert, en een bescheiden video van Karin Hasselberg waarin de rol tussen kunstenaar en opdrachtgever wordt omgedraaid. Maar er hangen ook twee minimaal beschilderde doeken van Benjamin Roth, waarin een spel wordt gespeeld met de verhouding tussen formele geometrie en spontane expressie (t/m 15 oktober).

In de Vishal is een verzameling kunstwerken van tien kunstenaars bijeen gebracht die juist een grote mate van samenhang tentoonspreiden. Er is uitsluitend van het brede middenpad tussen de zuilenrijen gebruikgemaakt: een soort beschilderde 'billboards' vormen de coulissen voor een wandeling die verrassende gezichtspunten oplevert, uit-

mondend bij een echte wanderschildering van Jan van der Ploeg aan het uiteinde van de hal. De 'billboards' zijn eigenlijk tijdelijke wanden, die de formele composities van de kunstenaars dragen. Met elkaar moeten de wanden een nieuwe ruimtewerking in de hal tweebrengen. Sommige kunstenaars werken in een De Stijl-achtig idioom (Noël Drieghe), andere spelen leentjebuur bij optical art (René van den Bos) of werken volgens een soort sjablonen (Jasper van den Graaf). Het is een collectieve prestatie volgens een strakke regie, die toch ruimte laat voor een individuele inbreng (t/m 5 oktober).

WIM DE WAGT